Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător I.Coșleț-Secrieru.
Dosarul nr. 2ac-699/24 (2-24056726-02-2ac-10102024)

D E C I Z I E

28 mai 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul: Panov Ana
Judecătorii: Corlăteanu Diana și Bagrin Lucia
Grefier: Jumiga Tamara

examinând în şedinţă de judecată publică cererea de apel declarată de avocatul Graur Sergiu acționînd în interesele SRL ”Alblax-Plus” împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iulie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SRL”Tactica” împotriva SRL”Alblax-Plus” privind încasarea sumei,

a c o n s t a t a t :

Circumstanțele cauzei:

La 24 mai 2024, SRL „Tactica” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Alblax-Plus” privind încasarea sumei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că, între SRL „Tactica” și SRL „Alblax-Plus” au fost stabilite raporturi juridice de antrepriză conform contractelor nr. 200/2021 din 1 iunie 2021 și nr. 303/2021 din 7 august 2021.

Relevă că potrivit obiectului contractelor, pct.1, executantul se obligă să producă și să monteze, iar beneficiarul acceptă să cumpere sisteme de tâmplărie din PVC pentru blocul locativ din mun. Chișinău, bd. Dacia 65 și str. Grădinarilor 13. Suma contractului nr. 200/2021 din 1 iunie 2021 fiind de 91 561,89 euro, iar suma contractului nr. 303/2021 din 7 august 2021 a fost de 6 123,59 euro.

Notează că potrivit pct.4.2. al contractului nr.200/2021 din 1 iunie 2021, producerea începe după primirea avansului de 30%, iar achitarea sumei rămase va fi efectuată în rate, dar nu mai târziu de 30 iunie 2022.

Indică că conform pct. 4.2. al contractului nr. 303/2021, beneficiarul se obligă să achite suma rămasă după finalizarea montării tâmplăriei din PVC, dar nu mai târziu de 5 zile lucrătoare.

Indică reclamantul că, la 11 mai 2022 a fost emisă factura fiscală EAA009995110 și actele de predare- primire aferente în sumă totală de 1 777 572,82 lei. Pârâtul a achitat parțial datoria, astfel încât la data depunerii cererii, datoria constituia suma de 350 472,82 lei.

A mai indicat reclamanta că, în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă și evitării unei acțiuni civile, a expediat la 20 iulie 2022 pârâtului o somație de plată, recepționată, care a fost lăsată fără răspuns.

La fel, indică că conform pct. 5.2. din contract, părțile au stabilit penalitatea în mărime de 0,05% pentru fiecare zi de întârziere. Astfel, pentru perioada 21.12.2023-24.05.2024 (156 zile) a calculat suma penalității de 27 336,87 lei, după formula 350 472,82 x 0,05% x 156 zile.

Menționează că pentru realizarea drepturilor pe cale judecătorească ce reies din litigiul menționat, reclamanta a fost nevoit să suporte, pentru reprezentarea intereselor sale pe cale extrajudiciară și în instanță, cheltuieli reale, necesare și rezonabile de asistență juridică în valoare de 5 000 în temeiul contractului de asistență juridică nr. 22 din 7 decembrie 2020, încheiat între avocat și client, a ordinului de plată și a facturii privind confirmarea efectuării plății și prestarea serviciului juridic.

SRL „Tactica” a solicitat încasarea de la SRL „Alblax-Plus” a datoriei în sumă de 350 472,82 lei, penalității contractuale în sumă de 27 336,87 lei, iar în total suma de 377 809,69 lei și încasarea cheltuielilor de judecată suportate - taxa de stat și suma de 5 000 lei - cheltuieli de asistență juridică.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iulie 2024, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Tactica” și s-a încasat de la SRL „Alblax-Plus” în beneficiul SRL „Tactica”, datoria în sumă de 350 472,82 lei, penalitatea în sumă de 27 336,87 lei, suma de 11 884,26 lei-taxa de stat achitată la depunerea acțiunii, suma de 5 000 lei- cheltuielile de asistență juridică și suma de 3980(trei mii nouă sute optzeci) lei - cheltuieli de executare a încheierii privind măsura de asigurare, iar în total suma de 398 673,95 lei.

Solicitarea apelantei:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 19 august 2024, SRL „Alblax-Plus” a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iulie 2024, solicitând admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Argumentele apelului:

În motivarea cererii de apel, SRL „Alblax-Plus” a invocat că din cauza lipsei resurselor financiare în urma admiterii asigurării acțiunii de către instanța de fond nu a avut posibilitatea de a contracta și achita un avocat pentru a fi reprezentat în fața instanței la un nivel corespunzător.

Cu referire la contractul nr. 200/2021 din 1 iunie 2021, relevă că conform pct. 4.2 în coraport cu pct. 5.2 din contract, rezultă că în cazul în care apelantul nu achita avansul în mărime de 30% din suma estimativă a contractului, ultimul este obligat la plata unei penalități de 0,05% / zi, dar nu mai mult de 5%. Alte penalități nu sunt prevăzute în contract.

Afirmă că apelantul a achitat avansul cuvenit și alte piață aferente, iar intimata nu avea temei de a calcula și solicita prin instanță aceste penalități, care de fapt nici nu sunt prevăzute în contract.

Susține că penalitățile prevăzute în contract sunt prevăzute pentru neplata avansului la termen și atât.

Cu referire la contractul nr. 303/2021 din 7 august 2021, este practic aceiași situație, doar că pct. 5.2 din contract este prevăzut în coroborare cu pct. 4.3. din contract. Ca rezultat, contractul nr. 303/2021 din 7 august 2021 este un alt raport juridic, un alt izvor care generează drepturi și obligații în coraport cu contractul nr. 200/2021 din 1 iunie 2021.

Punctează că ipotetic admițând că apelantul nu a executat obligația asumată conform pct. 4.3 din contractul nr. 303/2021 din 7 august 2021 și nu a achitat nimic pentru acest contract, apelantul urmează să-i impună o penalitate de maxim 5% (6 123,59 lei *5%=306,18 euro), ceea ce ar fi la ziua de 1 noiembrie 2024 conform cursului oficial BNM suma de 5 964,47 lei.

Remarcă că conform contractului nr. 200/2021 din 1 iunie 2021, nu este prevăzută penalitatea pentru suma restantă, ci doar pentru avansul neachitat în termen.

Relatează că nu este certă solicitarea privind încasarea penalității, deoarece contractele în sine nu pot genera o penalitate ce poate fi calculate din suma restantă de 350 472,82 lei, din considerentul lipsei unei astfel de clauze în contractul nr. 200/201 din 1 iunie 2021, iar contractul nr. 303/2021 din 7 august 2021 ar putea genera o penalitate maximă de 5 964,47 lei.

Menționează că nu este clar cum instanța a ajuns la suma de 27 336,87 lei și notează că prevederea contractuală stipulează o penalitate maximă de 5%, pe când

instanța de fond a dispus încasarea a 7,8% din suma restantă (0,05%* 156 zile = 7,8%).

În partea ce ține de actele de predare-primire a mărfii/geamurilor, precizează că nu au fost elucidate toate circumstanțele și anume: conform contractului nr. 303/2021 din 7 august 2021, intimatul se obliga să execute lucrări de producere, montare, tâmplărie în sumă totală de 6 123,59 euro, pentru o suprafața PVC de 32,87 m2 conform Anexei nr. 1.1. la contract și 32,61 m2 conform Anexei nr. 1.2 la contract.

Evidențiază că la materialele cauzei se regăsește Anexa nr. 2 proces-verbal de predare-primire a lucrării la contractul nr. 303/2021 din 7 august 2021 (5 procese-verbale) cu o cantitate de 1 184,60 m^2.

Subliniază că la actele cauzei nu se regăsește nici un proces-verbal de predare-primire a lucrării pentru contractul nr. 200/2021 din 1 iunie 2021.

Consideră hotărârea ca neîntemeiată și ilegală, fiind susceptibilă de a fi casată, din circumstanțele de fapt și de drept invocate supra.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de apel a expediat în adresa intimatului cererea de apel, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă până la data examinării apelului, nu a fost depusă referință asupra cererii de apel.

Termenul de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) a fost pronunțat la 23 iulie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 19 august 2024 (f. d. 96-97), Colegiul judiciar constată că aceasta a fost declarată în termen.

Poziția părților în apel:

În ședința de judecată a instanței de apel, reprezentantul intimatei SRL „Tactica”, avocatul Verebceanu Sergiu în ședința de judecată a instanței de apel a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de fond.

Reprezentantul apelantei SRL „Alblax-Plus” în ședința de judecată a instanței de apel nu s-a prezentat, procedura de citare a fost respectată. Astfel, instanța de apel consideră posibilă examinarea cauzei în apel, în lipsa apelantei. Or, potrivit art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în şedinţa de judecată a apelantului sau a intimatului, a reprezentanţilor acestora, precum şi a unui alt participant la proces, citaţi legal despre locul, data şi ora şedinţei, nu împiedică judecarea apelului.

Aprecierea instanţei de apel:

Audiind explicațiile reprezentantului intimatei, analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii contestate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de apel, în raport cu materialele dosarului, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru consideră cererea de apel ca fiind neîntemeiată şi urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărârii contestate a primei instanțe, din motivele ce succed.

În acord cu prevederile art. 385 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

În temeiul art. 373 alin. (1), (2), (3) din Codul de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă.

Colegiul judiciar, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe în raport cu prevederile art. 238-241 din Codul de procedură civilă constată că, dispoziţiile procedurale invocate au fost respectate în tot, astfel instanţa de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părţi, a constatat şi elucidat pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, concluziile instanţei de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

Instanța de apel reține că, la 24 mai 2024, SRL „Tactica” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Alblax-Plus” privind încasarea datoriei în

sumă de 350 472,82 lei, penalității contractuale în sumă de 27 336,87 lei, iar în total suma de 377 809,69 lei și încasarea cheltuielilor de judecată suportate - taxa de stat și suma de 5 000 lei - cheltuieli de asistență juridică.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iulie 2024 a concluzionat asupra temeiniciei acțiunii depuse de SRL „Tactica" și a încasat de la SRL „Alblax-Plus" în beneficiul SRL „Tactica", datoria în sumă de 350 472,82 lei, penalitatea în sumă de 27 336,87 lei, suma de 11 884,26 lei-taxa de stat achitată la depunerea acțiunii, suma de 5 000 lei- cheltuielile de asistență juridică și suma de 3 980 lei - cheltuieli de executare a încheierii privind măsura de asigurare, iar în total suma de 398 673,95 lei.

Conform art. 5 din Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

În acord cu art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

În conformitate cu art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În sensul art. 130 din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanţa judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe şi respingerea altor probe, precum şi argumentarea preferinței unor probe faţă de altele.

În corespundere cu prevederile art. 9 din Codul civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sunt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislaţiei civile.

Drepturile şi obligaţiile civile apar: a) din contracte şi din alte acte juridice;

b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariţiei drepturilor şi obligaţiilor civile;

c) din hotărâre judecătorească în care sânt stabilite drepturi şi obligaţii;

d) în urma creării şi dobândirii de patrimoniu în temeiuri neinterzise de lege;

e) în urma elaborării de lucrări științifice, creării de opera literare, de artă, în urma invențiilor și altor rezultate ale activității intelectuale;

f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane;

g) în urma îmbogăţirii fără justă cauză;

h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariţia unor efecte juridice în materie civilă.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul civil, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă până la proba contrară.

Conform art.774, alin.(1) Cod civil, în virtutea raportului obligaţional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestaţii, iar debitorul este ţinut să o execute. Prestaţia poate consta în a da, a face sau a nu face.

Conform art.776 Cod civil, obligaţiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) şi din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condiţiile legii.

Conform art. 858 alin. (1)-(2) Cod civil, temeiul executării rezidă în existenţa unei obligaţii. Obligaţia trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credinţă, la locul şi în momentul stabilit.

Conform art.1352 Cod civil, prin contractul de antrepriză o parte (antreprenor) se obligă să efectueze pe riscul său o anumită lucrare celeilalte părţi (client), iar aceasta se obligă să recepţioneze lucrarea şi să plătească preţul convenit. Obiectul contractului de antrepriză poate fi atât producerea sau transformarea unui bun, cât şi obţinerea unor alte rezultate prin efectuarea de lucrări.

Raportând circumstanțele speței deduse judecării la prevederile legale enunțate, Colegiul judiciar ajunge la concluzia că instanța ierarhic inferioară corect a concluzionat asupra temeiniciei pretențiilor formulate de SRL „Tactica” privind încasarea datoriei, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

Din lucrările cauzei rezult cert că la 1 iunie 2021, între SRL „Tactica” și SRL „Alblax-Plus”, a fost încheiat contractul nr. 200/2021.

Conform pct.1.1. al contractului, executantul s-a obligt să producă și să monteze, iar beneficiarul acceptă să cumpere sisteme de tîmplărie PVC pentru blocul locativ situat în mun. Chișinău, str. Dacia 65, având prețul, cantitatea, configurația, mărimea, tipul profilului PVC, culoarea, tipul termopanului, feronemia și accesoriile stabilite de comun acord, prevăzute în anexa nr. 1.1 și 1.2, care este parte integrantă a contractului.(f. d.11-21)

La fel, s-a stabilit că, la 7 august 2021, părțile au încheiat contractul nr. 303/2021, având ca obiect- pct.1.1 executantul se obligă să producă și să monteze,

iar beneficiarul acceptă să cumpere sisteme de tâmplărie din PVC pentru casa de locuit situată în mun. Chișinău, str. Grădinilor 13, având prețul, cantitatea, configurația, mărimile, tipul profilului PVC, culoarea, tipul termopanului, feronenia și accesoriile stabilite de comun acord prevăzute la anexa nr. 1.1 și 1.2 care este parte integrantă a contractului. (f. d. 22-39)

În acord cu prevederile art. 992 din Codul civil, contract este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sînt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

În temeiul dispozițiilor art.993 din Codul civil, oricine își poate alege în mod liber contractantul, dacă legea nu prevede altfel. Părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte și pot stabili conținutul lor.

Deci, din moment ce contractul de antrepriză este unul sinalagmatic, conform căruia antreprenorul s-a obligat să efectueze pe riscul său o anumită lucrare celeilalte părţi (client), la rândul său clientul era obligat să recepţioneze lucrarea şi să plătească preţul convenit.

La caz, instanța de apel remarcă că la materialele dosarului au fost prezentate procesele verbale de predare primire a lucrării cu mențiunea numărului contractului nr. 303/3021 (f. d. 40-51), semnate de ambele părți.

Respectiv, se atestă că SRL „Alblax-Plus” urma să achite în beneficiul SRL „Tactica”, prețul lucrărilor, care conform Actului de verificare, anexat la actele cauzei constituie suma de 350472,82 lei (f. d. 78).

Raportând la caz normele enunțate, Colegiul consideră întemeiată soluția instanței de fond cu privire la încasarea datoriei de la pârâta SRL „Alblax-Plus” a sumei de 350 472,82 lei.

În conformitate cu prevederile art. 1363 alin. (1) și (2) din Codul civil, după executarea lucrării, clientul este obligat să recepţioneze lucrarea în modul, la locul şi în termenul stabilit de legislaţie sau de contract. Recepţionarea este o declaraţie prin care clientul acceptă lucrarea, cu sau fără rezerve.

Astfel, prin prisma normei enunțate, Completul judiciar învederează că deși apelanta și-a exprimat dezacordul cu hotărârea contestată, nu a prezentat dovezi care să confirme achitarea integrală a costului lucrărilor efectuate de către SRL „Tactica”.

La fel, Colegiul judiciar apreciază ca fiind legală și corectă, pretenția cu privire la încasarea penalității în sumă de 27336,87 lei, în temeiul contractelor de antrepriză nr. 200/2021 din 1 iunie 2021 și nr. 303/2021 din 7 august 2021.

Conform art. 947 din Codul civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulînd că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt

bun (penalitate). Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobânzi de întârziere. Părţile pot conveni asupra unei penalităţi mai mari decât prejudiciul. Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea obligaţiei este justificată. Nulitatea obligaţiei atrage nulitatea clauzei penale. Nulitatea clauzei penale nu atrage nulitatea obligaţiei.

În virtutea prevederilor art. 948 din Codul civil, clauza penală este întocmită în formă autentică dacă legea cere forma autentică pentru actul juridic căruia i se aplică clauza. În celelalte cazuri, clauza penală este întocmită în scris, sub sancţiunea nulităţii absolute.

La caz, Colegiul judiciar reține că conform contractelor de antrepriză, în capitolul 3, 4, părțile au stipulat că suma contractului și modul de plată, cu mențiunea de la pct. 5.2. al contractului că, în cazul neexecutării pct. 4.2 -modul de plată, beneficiarului i se va stabili o penalitate în mărime de 0,05% din suma contractului pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5 % din suma totală a contractului.

Astfel, Colegiul judiciar reține că, începând cu 21 decembrie 2023, după expirarea termenului conform somației, expediate în adresa pârâtei (f. d. 52) până la depunerea acțiunii-24 mai 2024, ținând cont de prevederile contractuale, reclamanta este îndreptățită să solicite penalitatea de întârziere în mărime de 27 336,87 lei.

În acest sens, Colegiul judiciar respinge ca nefondate argumentele apelantei precum că nu este certă solicitarea privind încasarea penalității, deoarece contractele în sine nu pot genera o penalitate ce poate fi calculate din suma restantă de 350 472,82 lei, din considerentul lipsei unei astfel de clauze în contractul nr. 200/201 din 1 iunie 2021, iar contractul nr. 303/2021 din 7 august 2021 ar putea genera o penalitate maximă de 5 964,47 lei. Or, părțile au stipulat expres în contractele de antrepriză, clauza cu privire la încasarea penalității, în cazul neexecutării obligațiilor contractuale.

Prin urmare, neexecutarea obligaţiilor contractuale reprezintă o faptă ilicită care generează un raport juridic de răspundere contractuală, conţinutul căruia se reduce la dreptul creditorului de a pretinde despăgubiri pentru neexecutare şi obligaţia debitorului de a plăti aceste despăgubiri. Iar, clauza penală constituie un mijloc de garantare a executării obligaţiilor, o evaluare convenţională şi prealabilă a eventualelor prejudicii pe care debitorul va fi obligat să le plătească în cazul neexecutării prestaţiei la care s-a îndatorat.

Referitor la argumentul apelantului precum că, SRL „Alblax-Plus” nu a avut posibilitatea să fie reprezentat de către un avocat, respectiv nici nu a fost depusă referință, instanța de apel le consideră nefondate. Or, este cert faptul că conform

procesului-verbal al ședinței de judecată din 9 iulie 2024, reprezentantului pârâtei i-a fost acordat termen până la 23 iulie 2024 pentru a-și angaja un avocat. Respectiv la ședința de judecată din 23 iulie 2024, reprezentantului pârâtei SRL „Alblax-Plus” nici nu s-a prezentat.

Conform art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă stipulează, părţile sînt obligate să se folosească cu bună-credinţă de drepturile lor procedurale. Instanţa judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmăreşte tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Prin urmare, raționamentele inserate în apel nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de apel să caseze hotărârea judecătorească contestată.

La fel, Colegiul civil atestă temeinicia concluziei instanței de fond și în partea pretenției privind compensarea cheltuielilor judiciare

Conform art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

În acord cu dispozițiile art. 96 alin. (1), alin. (1^1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În conformitate cu art. 63 alin. (4) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice la apărarea drepturilor și intereselor lui legitime în cauzele penale, civile și administrative urmează a fi compensate integral și proporțional cerințelor admise (respinse) de partea adversă.

În acest sens, Colegiul civil subliniază că sumele cheltuite de părți cu ocazia îndeplinirii actelor de procedură corespunzătoare poziției lor procesuale, pe parcursul desfășurării cauzelor civile, reprezintă cheltuieli de judecată, iar conform art. 90 lit. i) din Codul de procedură civilă, cheltuielile de asistență juridică fac parte din cheltuielile de judecare a cauzei.

Cheltuielile de judecare a cauzei pornesc de la principiul independenței procesuale a fiecărei părți în procesul civil și au caracter de sancțiune procedurală, iar ca fundament răspunderea civilă delictuală și culpa procesuală a părții care a pierdut procesul. Prin obligarea la plata acestora trebuie să se realizeze acoperirea integrală a prejudiciului cauzat părții care a câștigat procesul.

Aici necesită a fi evidenţiat că pentru a determina cuantumul compensației acordate și pentru a face o apreciere corectă, se va ține cont de: a) complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; b) aportul avocatului la soluționarea cauzei; c) timpul şi munca depusă de avocat; d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoştințe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obținut; g) restricțiile de timp impuse de client şi de circumstanțele cauzei; h) natura şi durata relației dintre avocat şi client; i) experiența, reputația şi abilitatea avocatului; j) justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse în cauză; l) alți factori, la discreția instanței.

Pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidenţiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a următoarelor documente: dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); copia de pe facturile de strictă evidenţă, emisă pentru clienţi-persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislaţie; listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi orarul timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Prin urmare, instanța de apel relevă că la determinarea temeiniciei cuantumului asistenţei juridice, de care a beneficiat reclamanta/intimată, reieșind din complexitatea cauzei, timpul şi volumul serviciilor prestate de avocat, consideră că suma încasată în mărime de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, este reală, necesară şi rezonabilă. Or, reclamanta SRL „Tactica” a suportat cheltuieli pentru asistența juridică acordată de avocatul Verebceanu Sergiu în sumă de 5 000 lei, ce se confirmă prin ordinul de plată nr. 148 din 24 mai 2024 (f. d. 59).

La fel, instanța de fond corect a dispus și compensarea cheltuielilor legate de plata taxei de stat în mărime de 11 884,26 lei și suma de 3 980 lei – cheltuieli de executare a încheierii privind măsura de asigurare, or acestea au fost suportate de partea care a avut câștig de cauză - SRL „Tactica”, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 146 din 24 mai 2024 (f. d. 3, 75).

În concluzie, Colegiul judiciar constată că prima instanţă a dat o apreciere obiectivă şi justă probelor administrate, a constatat şi elucidat pe deplin toate circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzei şi corect a aplicat normele de drept material şi procedural, adoptând o hotărâre legitimă în corespundere cu cerinţele legii, astfel temei pentru admiterea apelului nu sunt.

În acest sens, Colegiul civil relevă că argumentele invocate de reprezentantul apelantei, în susținerea poziției lor, nu pot fi reținute de către instanța de apel, deoarece se combat cu cele invocate supra şi se axează asupra circumstanțelor care au fost constatate şi elucidate pe deplin de instanța de fond, având la bază cumulul de probe, care au fost administrate şi apreciate cu respectarea normelor de drept procedural şi susținute de normele de drept material.

Distinct de cele expuse şi având în vedere faptul că circumstanțele cauzei au fost constatate de către prima instanță şi nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge cererea de apel și de a menține hotărârea contestată.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. 389, art. 390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru-

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de avocatul Graur Sergiu acționînd în interesele SRL ”Alblax-Plus”.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 23 iulie 2024.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Panov Ana

Judecătorii: Corlăteanu Diana

Bagrin Lucia